

ONDERWERP	Verslag evaluatie van de inrichting en beheer in De Wilnisse Bovenlanden
DATUM	30-10-2023
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1424313173-9186
VAN	Gedeputeerde Sterk
AAN	Leden Provinciale Staten
BIJLAGE	Evaluatie van de inrichting en beheer in De Wilnisse Bovenlanden

Essentie/ samenvatting:

De Wilnisse Bovenlanden is een bijzonder natuurgebied ten zuiden van Mijdrecht en Wilnis. De omliggende percelen liggen zo'n vier meter lager en daarom wordt dit het bovenland genoemd. In 2015 is het proces van inrichting als natuurgebied afgerond en het gebied wordt alweer een aantal jaar beheerd als natuur. De lessen van de inrichting en het daaropvolgende beheer zijn gebundeld in het verslag 'Evaluatie van de inrichting en beheer in De Wilnisse Bovenlanden'. Dit waardevolle document biedt inzichten die we meenemen naar huidige en toekomstige uitvoeringsprojecten.

Inleiding:

De provincie heeft een wettelijke taak voor de totstandkoming en instandhouding van Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland-gebieden. Dit geldt ook voor het behouden en herstellen van de biodiversiteit. In deze opgaven vervult het programma Agenda Vitaal Platteland (AVP) een regisserende of realiserende rol.

De Wilnisse Bovenlanden vormen een uniek veenweidegebied in het Utrechtse deel van het Groene Hart, ten zuiden van Mijdrecht en Wilnis in de gemeente De Ronde Venen. Het gebied heeft een belangrijke verbindende functie tussen de Nieuwkoopse Plassen en de Vinkeveense Plassen. Het valt in zijn geheel in het Natuurnetwerk Nederland en heeft als hoofddoelstelling natuur.

De Wilnisse Bovenlanden leveren een belangrijke bijdrage aan de natuur in de provincie Utrecht. Er is in 2015 een gebied van 330 hectare als natuur ingericht met als doel de terugkeer van bijzondere dier- en plantensoorten die vroeger in het gebied voorkwamen. Het gaat om weidevogelgrasland, kruiden- en faunarijk grasland en nat schraalland. Daarnaast zijn natuurvriendelijke oevers ingericht en is het gebied voorzien van wandelpaden. Eind 2019 is het natuurpeil ingesteld. Het waterpeil gaat in de winter 15 centimeter omhoog. De grutto's, Kieviten, purperreigers en zwarte sterns weten het gebied steeds beter te vinden. Ook de otter is al in de buurt gesignaleerd. En plantensoorten als de grote ratelaar en blauwe knoop keren terug. Er moet nog ongeveer 100 hectare omgevormd worden tot natuur.

De Wilnisse Bovenlanden worden beheerd door twee lokale natuurondernemers en Staatsbosbeheer en haar pachters. Het Zuid-Hollandse deel van de Wilnisse Bovenlanden is in eigendom van Natuurmonumenten. De natuurondernemers (Arie van Oosterom en Dirk Oudijk) en Staatsbosbeheer beheren de graslanden zodat ze geschikt zijn voor het broeden en grootbrengen van de kuikens van bijvoorbeeld de grutto: de graslanden worden laat gemaaid en begraaasd en er wordt gezorgd voor plekken die tot laat in het voorjaar nat of vochtig blijven. Ook wordt ervoor gezorgd dat in maart en april, de zogeheten 'vestigingsperiode' van de weidevogels, grotere plas-dras gebieden aanwezig zijn.

Na de inrichting was er altijd nog de wens om de lessen die geleerd zijn te verzamelen. Daarvoor zijn er in het voorjaar van 2023 een aantal leermomenten georganiseerd met de relevante partijen die betrokken waren bij dit project. Wat als bijzonder positief werd ervaren is dat er na de inrichting, bij de overdracht naar de beherende organisaties, afgesproken is om de eerste periode het beheer te blijven volgen. Hiervoor was de expertise van een

ecoloog beschikbaar en twee keer per jaar kwam iedereen bij elkaar om te bespreken hoe het gebied zich ontwikkelde. Eén van de lessen was dat het belangrijk is om de geschiedenis van het gebied te kennen en de gemaakte afspraken te borgen, bijvoorbeeld in een logboek. Dit voorkomt dat halverwege het project dingen bedacht worden die ingaan tegen eerder gemaakte afspraken.

Deze en andere leerpunten zijn gebundeld in het verslag 'Evaluatie inrichting en beheer De Wilnis Bovenlanden'.

Het verslag is binnen de organisatie verspreid via de AVP-nieuwsbrief en besproken binnen soortgelijke projecten. Ook zal het beschikbaar gesteld worden aan de Utrecht Academie en het Utrechtlab, die zich binnen de organisatie bezighouden met de ontwikkeling van medewerkers en het ondersteunen van leerprocessen. Omdat het verslag nuttige informatie bevat voor Provinciale Staten, sturen we het graag ook aan u toe.